

[Indenrigsministeren.]

de øvrige problemer, der har været fremdraget, nok vil egne sig til drøftelse i udvalget, men jeg gør opmærksom på, at meget af det jo rækker ind på områder, der ligger uden for indenrigsministeriets område. Men det hindrer jo ikke, at man diskuterer problemerne og tilkalder de heri interesserede ministre.

Endelig må jeg sige til det ærede medlem fru Camma Larsen-Ledet, som så venligt omtalte min forsinkede nedkomst den 21. oktober, at det var jeg ked af at det ærede medlem gjorde, for der var faktisk ellers ingen, der havde set det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Camma Larsen-Ledet: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen. (Om forhøjelse af personfradrag m. v.).

(Lovforslaget (nr. 62) findes i tillæg A. sp. 757, fremsættelsen i tidenden sp. 934).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den under punkt 3 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om folkepension. (Om folkepensionsbidrag).

(Lovforslaget (nr. 65) findes i tillæg A. sp. 761, fremsættelsen i tidenden sp. 1061).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ove Hansen: Om lovforslaget om personlig skat til kommunen, som er fremsat af indenrigsministeren, og som bl. a. drejer sig om beskatningen af personer, der midlerti-

digt tager ophold i Grønland, vil jeg gerne sige, at vi kan tiltræde den formulering, lovforslaget her har. Det er i overensstemmelse med det, der skal gælde efter den nye ligningslov.

Hvad angår de personfradrag, som nu foreslås vedrørende personlig skat til kommunen, kan jeg kun udtrykke min glæde over, at man nu vil forhøje disse fradrag. De har nu været gældende i 5 år, jeg tror siden 1961-62, med satser, der har varieret fra 3.000 kr. til 4.500 kr. for forsørgeres vedkommende, og jeg synes nok, det er nødvendigt at man nu foretager en ajourføring, en forhøjelse af disse personfradrag. Der er vel så meget mere grundertil, som vi jo nu overalt i landets kommuner er gået over til proportionalbeskatning. Indtil april i år var det frivilligt for en hel del kommuners vedkommende, om de ville have proportionalbeskatning indført; nu er det altså obligatorisk.

Da vi i sin tid gav kommunerne adgang til selv at bestemme, om de skulle anvende den gammeldags form, eller de skulle over på proportionalbeskatningen, fik de lov til at foretrække, hvis de ønskede det, et lavere bundfradrag. Der har været fire muligheder at vælge imellem. Nu foreslår den højtærede minister tre muligheder, fra 6.000 kr. og ned til 4.000 kr. for familieforsørgere og halvdelen for ikke-forsørgere.

Jeg er tilfreds med, som jeg sagde før, at vi nu forhøjer disse personfradrag. Det er klart, at når vi forhøjer dem, får det indflydelse på beskatningsprocenten. Den kan formentlig ikke bevares på det nuværende niveau, men det bevirker, at alle med mindre indtægter og jævne indtægter får et mindre beløb at skulle betale i skat til deres kommune. Jeg tror, indtægter under 22.000-23.000 kr. i skattepligtig indkomst får en fordel ved dette lovforslags gennemførelse, og det anser jeg for at være meget værdifuldt.

Det er klart, at der måske kan være kommuner, som kan komme i vanskeligheder, hvis de skal op på de personfradrag, der foreslås nu. Det afhænger noget af de pågældende kommuners gennemsnitlige skattepligtige indkomst pr. skatteyder. Vi har vel ikke de helt nye tal for 1965-66, altså for indeværende skatteår, men jeg kiggede efter i Købstadforeningens tids-

[Ove Hansen.]

skrift for at se, hvad man for købstæderne opgiver i gennemsnitsindtægt for 1965-66. Det viser sig, at en enkelt kommune, en enkelt købstad har over 16.000 kr. i gennemsnitlig indtægt pr. skatteyder. Der er 57 købstæder, hvor den gennemsnitlige indkomst pr. skatteyder ligger over 13.000 kr., og der er 26 købstæder, hvor den gennemsnitlige skattepligtige indkomst pr. skatteyder ligger under 13.000. Den laveste gennemsnitlige indkomst pr. skatteyder er nede på 11.331 kr. Det er klart, at disse tal får nogen betydning, når man skal tage stilling til bundfradragets størrelse. En hel del købstæder, de større købstæder, er naturligvis forpligtet til at tage maksimumfradraget 6.000 kr. pr. person. Jeg tør ikke sige, hvorvidt tallene her er de helt rigtige, men det kan da også være, vi får lidt at høre derom fra de kommunale organisationer, som vi naturligvis er villige til at tale nærmere med, hvis de retter henvendelse til det folketingsudvalg, som jeg regner med bliver nedsat.

Må jeg om det næste lovforslag, lovforslaget vedrørende ændring i lov om folkepensionsbidraget, sige, at det jo er en konsekvens af det lovforslag, som den højtærede indenrigsminister har fremsat, og det går jo kort ud på, at personer, der ikke skal betale kommuneskat, ikke skal udrede folkepensionsbidrag. Jeg kan på mit partis vegne anbefale disse to lovforslag til vedtagelse.

Jens Chr. Christensen: Vi har jo lidt efter lidt her i det høje ting gennemført en lovgivning, hvorefter skattesvarelse og kommunale rettigheder ikke har nogen forbindelse længere. Vi har også gennemført, at alle kommuner skal bruge reglen om fast beskatningsprocent, dog således, at det store flertal af kommuner har 4 intervaller at vælge imellem. Der er for mig ingen tvivl om, at netop denne valgfrihed har bevirket, at næsten alle kommuner, så længe det var frivilligt, alligevel gik ind under den faste beskatningsregel.

Den højtærede minister foreslår nu at gå over til kun 3 intervaller. Vi må vel så forudse, at det er regeringens hensigt skridt for skridt at nærme sig samme bundfradrag i alle kommuner. Noget sådant vil jeg dog

advare imod, for selv om der i de seneste år er foregået en vis indkomstudjævning, så er der meget stor forskel på gennemsnitsindkomsterne i de forskellige kommunegrupper. Jeg skal villig indrømme, at indkomster, der ligger så lavt, at de er under de foreslåede bundgrænser, har ingen skatteevne, men vi skal huske på, at netop i disse år er hele kommunestrukturen i støbeskeen. Endnu er der ingen af os, der ved, om vore små købstæder får landkommunestatus, eller en stor del af landkommunerne indlemmes i købstæderne. Men uanset om det bliver det ene, eller det bliver det andet, så vil der opstå masser af kommuner, som efter loven skal bruge det største bundfradrag. Det vil også forekomme, hvor flere rene landkommuner slutter sig sammen og der eventuelt måtte være en lidt større bymæssig bebyggelse inden for den nye kommunegrænse. Jeg er bange for, at der vil forekomme en hel del tilfælde, hvor gennemsnitsindkomsten er så lille, at en meget stor part af kommunens borgere bliver skattefri, og resultatet bliver en meget høj beskatningsprocent.

Jeg vil foreslå, at vi i et udvalg får undersøgt, hvorledes forholdet er mellem de forskellige gennemsnitsindkomster i de forskellige typiske kommunegrupper, og får undersøgt, hvorledes det vil komme til at virke, om sådanne kommuner skal tage et større fradrag end det, de har i øjeblikket.

Jeg indrømmer, at der er noget tiltalende i ministerens lovforslag, bl. a. også det at bundfradraget for forsørgere i alle intervaller, der er foreslået, er det dobbelte af fradraget for ikke-forsørgere. Vi skal fra venstres side se på lovforslaget med velvilje, vi er rede til en hurtig udvalgsbehandling, vi er klar over, at vi har ikke lang tid, hvis det skal gennemføres, sådan at man ude i kommunerne kan bruge loven allerede for det nye skatteår. I et udvalg, således som det blev nævnt af det ærede medlem hr. Ove Hansen, kan vi også få lejlighed til at høre, hvad de forskellige kommunale organisationer har at sige til lovforslaget, for det er dog alligevel ude i kommunerne, man skal arbejde med de problemer, som vi lovgiver om herinde.

Lad mig så til sidst føje til, at det foreslåede nye stykke i § 5, der drejer sig om, at danske personer, der tager arbejde i den

[Jens Chr. Christensen.]

nordlige del af Danmark, i Grønland, kommer ind under de regler, der er foreslået her, mener vi er helt rigtigt.

Lovforslaget om ændring af folkepensionsbidraget vil min kollega det ærede medlem hr. Søren Andersen gøre rede for.

Søren Andersen: Lovforslaget om ændring i folkepensionsloven, hvad angår folkepensionsbidraget, er motiveret ved ændringen i de personlige fradrag i kommunen. Allerede sidste gang, for mindre end et år siden, da vi havde loven fremme, fik dette bidrag karakter af en skattelov, og det er faktisk beseglet derved, at de to lovforslag i dag behandles sammen. Vi skabte da den nuværende gradvise overgang til fuldt bidrag, idet det jo faktisk lå bag de to tal, der nu skal ændres, de 9.000 kr. for ægtepar og de 5.000 kr. for enlige, at her fulgte man skalaen med fradrag af det, der manglede. Det er derfor naturligt at ønske, at vi ser på, hvordan den nye bidragsskala kommer til at se ud for dette interval, indtil man med de nye tal kommer ind på den fulde bidragsprocent på 2½ pct. Men det kan vi jo se på i udvalget og jeg skal herved på mit partis vegne give udtryk for en velvillig behandling, idet vi er villige til at se på, hvordan det i det hele taget hænger sammen.

Hagen Hagensen: Det konservative folkeparti er enig i, at der må finde en ajourføring sted af bundfradragene, for så vidt angår loven om personlig skat til kommunen. Disse såkaldte personfradrag har ikke været rørt i nogle år, og tiden er løbet fra talstørrelserne. Hvorvidt det så er de rigtige talstørrelser, der er kommet ind i de tre sæt, som den højtærede indenrigsminister foreslår der kan vælges imellem, dog bortset fra at en vis kommunegruppe skal bruge de største fradrag, er måske et andet spørgsmål, som jeg synes der er grund til at man ser nærmere på.

Både spørgsmålet om opdelingen i bundgrænsegrupperne og også spørgsmålet om disses anvendelse på forskellige kommuner og kommunetyper synes jeg der er grund til at se på i et udvalg, hvor også spørgsmålet om kommunesammenlægninger måske kan give anledning til visse overvejelser. Der er nemlig ingen tvivl om, at der er visse

kommuner, der må komme ud for vanskeligheder, hvis man skal gøre brug af disse bundgrænsefradrag, således som de er foreslået. Der er — og det er sagt til det ærede medlem hr. Ove Hansen — dog en bestemt kommunegruppe, der skal bruge det store fradrag, og den kommunegruppe har en rateskala, og også her kommer den foreslåede ordning jo til at virke ind.

Næst efter et hjertesuk om, at man så ofte skal ændre på skattelove, og et ønske om, at man måske i denne forbindelse også kunne se på, om det var muligt at få indsat en bestemmelse, hvorefter man kunne regulere sådanne fradrag efter en eller anden norm, så man ikke behøvede at tage spørgsmålet frem så ofte, og ændre på skala og på tal, vil jeg sige, at man kan ikke vide noget om, hvad denne lovgivning kommer til at koste. Men den kommer vel til at koste nogle andre noget, for stort set skal de samme penge ind, og så må de blot tages et andet sted. Også i den forbindelse var det måske rigtigt lige at berøre den kommunegruppe, hvor rateskalaen er gældende.

Må jeg dernæst gøre et par bemærkninger om lovforslagets anden del, der vedrører spørgsmålet om kommuneskat for personer, der tager ophold i Grønland. Vedrørende det forslag til ændring af ligningsloven, der er til behandling i det høje ting i øjeblikket, har vi lige fået betænkning fra udvalget, der har sluttet sig til indførelse af beskatning, for så vidt angår statsskatten af personer, der ikke opholder sig i Grønland i en længere periode. I sin tid ved fremsættelsen af ligningslovforslaget blev det sagt, at såfremt dette forslag gennemførtes, ville det være nødvendigt også at ændre kommuneskatte loven.

Helt sikker er jeg nu ikke på, at det er nødvendigt, for man kunne jo godt svare skat til staten, uden at man i den forbindelse behøvede at svare skat til kommunen. Jeg vil gerne bede om, at man ser en lille smule på udformningen af denne bestemmelse, for der sker faktisk det, at en person skal svare skat til en kommune, som han ikke længere har noget tilhørsforhold til. Man kan godt tænke sig det forhold, at en ugift person — og det er jo ham, det drejer sig om — der er rejst ud af det egentlige Danmark og til Grønland, har boet i en kommune med en meget høj skatteudskrivning,

[Hagen Hagensen.]

hvorimod han, hvis han havde boet i en nabokommune, måske ville være sluppet meget nemmere fra det.

Må jeg, da jeg nu selv brugte udtrykket „slippe for“, sige, at det er dog en skrækkelig sprogbrug, vi er kommet ind på; det hedder i den højtærede ministers fremsættelsestale, at „man slipper for at betale skat“. Ja vel, men hvis man ikke skal betale skat, er der vel heller ingen grund til at tale om, at man slipper for noget skattetilsvær. Jeg mener altså, at man bør se en lille smule på, om der kan findes en eller anden mere rimelig form for beskatning af personer, der ikke længere har tilknytning til en kommune, fordi de har taget ophold i Grønland.

Hvad angår lovforslaget om ændring af folkepensionsloven skal jeg sige, at vi er enige i at ændre loven overensstemmende med det, man enes om at ændre i kommuneskatteloven, således at der faktisk ikke bliver tale om tilsvær af et folkepensionsbidrag for personer, der ikke svarer skat til kommunen.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige min gruppes medvirken til at få noget fornuftigt ud af lovforslagene.

Axel Sørensen: Jeg skal på det radikale venstres vegne fremsætte nogle enkelte bemærkninger til de foreliggende lovforslag, som vi principielt i hovedtrækkene kan anbefale.

Vi kan tiltræde, at den ordning, der nu indføres med hensyn til beskatningen til staten af visse skattepligtige Grønlandsarbejdere, også overføres til kommunerne for kommuneskattens vedkommende. Usikkerheden og forskelligartetheden med hensyn til at foretage skatteansættelser og inddrage skatterne har kostet kommunerne store beløb, og vi påskønner derfor nu, at ikke alene den højtærede finansminister, men også den højtærede indenrigsminister vil medvirke til at bringe disse forhold i orden i et område, der betragtes som dansk område.

Vi kan også stort set godkende den foreslåede henstandsordning for betaling af skat til kommunen for personer, der tager ophold i Grønland. Ordningen medfører som bekendt at hvis opholdet i Grønland

får varighed af over 2 år, således at skattepligten til Danmark ophører, føres det pålignede skattebeløb til afgang.

Det radikale venstre kan i princippet anbefale den foreslåede ordning for den nævnte part af skatteydere; det er væsentligt unge og ugifte skatteydere, det drejer sig om.

Så er der den foreslåede forhøjelse af den skattefrie bundgrænse for personlig skat til kommunen. Vi kender jo de skalaintervaller, som blev fastsat for nogle år siden, og også det radikale venstre synes, at det principielt er rigtigt nu at regulere den gældende bundgrænse, for det har hidtil vist sig, at de nugældende bundfradrag meget ofte er for lave. De virker på den måde, at mange skatteydere — f. eks. lærlinge og personer, der er nået op i alderen, men endnu ikke har opnået folkepension, og har så små indtægter, at de ingen skatteevne har — kommer til at betale en forholds-mæssigt alt for stor kommuneskat. Det er her, der bør sættes ind. De, der har lidt kendskab til kommunernes skatteforhold nu, ved, at de store investeringer i kommunerne bidrager til, at skattesvarelsen her ofte ligger lige så højt som beskatningen til staten og en gang imellem over. Men der er nok nogle, måske mange, kommunalbestyrelser, som vil protestere imod lovforslagets forhøjelse af de skattefrie bundgrænser, som jo virker på den måde, at de nedsætter den totale ligningsmasse og derved nødvendiggør en højere skatteprocent, såfremt man skal udskrive det samme beløb på den samme indkomstmasse.

Nu er det jo ofte sådan i en kommune, hvor man kender hinanden godt og ved besked om de omkringboendes forhold, at der hersker den anskuelse, at en del personer — det kan være landbrugere, som lægger beslag på et stort jordareal — måske på baggrund af et godt regnskab i det væsentlige fritages for at betale nogen personlig indkomstskat. Det kan jo virke ubehageligt. Det må dog erindres, at man er i færd med at ændre ejendomsskatten, så den alene tilfalder kommunens kasse, og at man i kommunen selv kan fastsætte den grundskyldpromille, hvorefter ejendoms-skatterne udskrives. Med baggrund i det store behov for penge til kommunens investering i almindelighed kan en fornuftig

[Axel Sørensen.]

anlagt skattepolitik i kommunerne også bidrage til at udviske noget af det skæve forhold. Man kan således komme til at betale en forholdsvis rimelig kommuneskat, ved at grundskyldpromillen bringes i takt med den almindelige skattepolitik til kommunen.

Jeg vil gerne spørge den højtærede minister, om han vedrørende de store kommunesammenlægninger til regionalkommuner anser det ansatte bundfradrag på 6.000 kr. for kommuner med bymæssig bebyggelse for tidssvarende. Det kan vi jo ellers drøfte i det udvalg, der bliver nedsat.

Jeg skal i øvrigt anbefale lovforslaget.

Jeg skal dernæst sige et par enkelte ord om lovforslaget vedrørende folkepensionsbidraget. Det har jo tilknytning til folkepensionslovens § 34, stk. 3, 1. punktum, hvori der står, at det årlige folkepensionsbidrag udgør 2½ pct. af skalaindkomsten. Af samme stykke, 2. punktum, i nævnte paragraf fremgår, at for forsørgere, hvis skalaindkomst er under 9.000 kr., og for ikke-forsørgere, hvis skalaindkomst er under 5.000 kr., skal folkepensionsbidraget beregnes af skalaindkomsten med fradrag af forskellen mellem de nævnte beløb og skalaindkomsten.

Grunden til, at man nu foreslår de gældende satser forhøjet til henholdsvis 12.000 kr. for forsørgere og 6.000 kr. for ikke-forsørgere, er, at indenrigsministeren har fremsat det før omtalte lovforslag om at forhøje de personfradrag, der skal foretages, forinden kommuneskatten beregnes. Man vil med det af socialministeren fremsatte lovforslag fritage de skatteydere, der ikke skal betale indkomstskat til kommunen, for at betale folkepensionsbidrag.

Der kan jo nok være et og andet, man kunne tænke sig at få nærmere oplysning om, hvorfor det måske vil være rimeligt at underkaste lovforslaget en kort udvalgsbehandling.

Jeg kan som sagt principielt på det radikale venstres vegne anbefale også dette lovforslag til velvillig behandling.

Sigsgaard: Jeg kan i lighed med andre ærede ordførere udtrykke tilfredshed med, at de lovforslag, vi her har til behandling, er blevet fremsat. Socialistisk folkeparti har

ligesom andre partier her i salen været inde på spørgsmålet om at få personfradragene ajourført. Det skete så sent som for et år siden under udvalgsbehandlingen af lovforslaget vedrørende den kommunale beskatning.

Det foreliggende lovforslag vedrørende personfradrag indebærer en forenkling, idet man går over til at arbejde med 3 sæt fradrag i stedet for som hidtil 4. En sådan forenkling er et skridt i den rigtige retning. Jeg havde gerne set, at man var gået videre i den retning, men det kan der forhandles om i udvalget. Ellers kan det måske komme, når vi skal til at tage stilling til den kommende kommunalreform.

Det vigtigste i lovforslaget er vel nok forhøjelsen af fradragene, som efter min opfattelse er stærkt påkrævet. Beløbenes størrelse skal jeg ikke tage stilling til her, det kan jo diskuteres i udvalget. Lovforslaget indebærer, at afstanden mellem det største og det mindste fradrag øges, og jeg synes nok, det er et spørgsmål, om det nu også er rigtigt. Jeg mener nemlig, at problemerne i denne forbindelse først og fremmest knytter sig til størrelsen af det mindste fradrag, som jeg altså finder er for lille. Jeg finder også, at det er for lille efter det her fremsatte lovforslag.

Det er jo rigtigt, som flere her har været inde på, at gennemførelsen af forslaget om de højere bundfradrag vil stille kommunerne over for ret store problemer. For mange kommuner vil det være nødvendigt med en forhøjelse af skatteprocenten, ligesom forslagets gennemførelse vil betyde, at der bliver færre skatteydere til at betale de kommunale skatter. Nu tror jeg nok, at disse problemer skal løses i forbindelse med nye udligningsordninger mellem kommunerne. I hvert fald finder jeg, at det er umuligt at gå imod det foreliggende lovforslag, og det er jo også med tilfredshed, man hører, at ingen af de ærede ordførere her i dag har ment at kunne gå imod hovedideen i lovforslaget. Jeg finder da også, at det er umuligt, dels fordi der her faktisk kun er tale om en ajourføring af fradragene, dels fordi mennesker, der tjener mindre beløb end de beløb, som angives af fradragene, faktisk lever under det, man kunne kalde eksistensminimum — det tror jeg nok vi kan være enige om — og at det vil

[Sigsgaard.]

være urimeligt at beskatte folk med så små indtægter.

Af bemærkningerne til lovforslaget om personfradrag m. v. fremgår det, at lovforslagets gennemførelse og den tilsvarende forhøjelse af skatteprocenterne samlet vil betyde en lettelse for de mindre indtægter og en vis skærpelse for de højere indtægter. I den forbindelse var det jo interessant at vide, hvor grænsen går mellem de indtægter, der får en skattelettelser, og dem, der får en skattestigning. Det ærede medlem hr. Ove Hansen nævnte en skala indkomst på 22.000-23.000 kr.; jeg ved ikke, om det holder. Jeg så gerne, at vi fik en tabel over virkningerne af lovforslagets gennemførelse; det er muligt, der skal flere tabeller til, det skal der sikkert. De kan selvfølgelig ikke foreligge her i dag, men jeg siger det allerede nu, fordi vi så måske lidt hurtigere kan komme igennem med udvalgsarbejdet.

På længere sigt finder jeg, at det ikke er særlig rimeligt at arbejde med forskellige fradrag, sådan som vi altså fortsat skal gøre det, og jeg håber, den ærede ordfører for partiet venstre har ret i sin formodning om, at lovforslaget fra regeringens side er ment som et skridt på vejen henimod den situation, hvor der kun eksisterer ét sæt fradrag. I det hele taget er det ikke helt rimeligt, at der er så store forskelle i beskattningen fra kommune til kommune. Det forholder sig, så vidt jeg er orienteret, sådan, at den dyreste kommune er ca. 50 pct. dyrere i samlet skat end den billigste kommune; jeg synes jo nok, den forskel er rigelig stor, og det er jo oven i købet ofte sådan, at de kommuner, der er nødt til at beskattes hårdest, også yder mindst, når det gælder service over for deres indbyggere.

Jeg håber, at ministeren snarest vil fremkomme med forslag til ændring af disse forhold. Det sker vel senest i forbindelse med den forestående kommunalreform; i hvert fald forstår jeg godt, at det ikke kan klares helt nu. I øvrigt vil jeg gerne benytte lejligheden til at efterlyse kommunalreformen eller rettere sagt bede ministeren oplyse, hvornår der kan ventes resultater af kommissionarbejdet med eventuelle tilhørende forslag.

Hvad angår de ændringer i den kommu-

nale beskatning, der sker for personer, som tager ophold i Grønland, skal jeg kun sige, at jeg finder det helt naturligt, at statskattepligten og kommuneskattepligten følges ad.

Lovforslaget om folkepensionsbidraget er jo en naturlig følge af lovforslaget om forhøjelse af personfradragene, og det er klart, at vi stadig væk må sikre, at ingen, som ikke betaler kommuneskat, kommer til at betale folkepensionsbidrag. Spørgsmålet er for mig bare, om det ikke var mere naturligt, at pligten til at betale folkepensionsbidrag faldt sammen med statskattepligten, sådan at personer, der ikke betaler statsskat, heller ikke skal betale folkepensionsbidrag. Bundgrænsen for påligning af statsskat er vel fastsat ud fra den betragtning, at folk, der tjener mindre end de 7.000 kr., der er det aktuelle tal, faktisk lever under det, man forstår ved eksistensminimum, og ud fra den betragtning kunne man godt finde det rimeligt at sammenknytte folkepensionsbidraget med statsskatten i stedet for med kommuneskatten. Det ville også være enklere; der ville ikke komme nogen forskel fra kommune til kommune.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at gennemførelsen af det vil koste ca. 20 mill. kr. Jeg vil gerne have oplyst — det kan eventuelt ske i udvalget — hvor meget det vil koste ekstra, hvis man fører bundgrænsen for betaling af folkepensionsbidrag op til statsindkomstskatteovens bundgrænse.

Lad mig til sidst sige, at uanset om forbedringer som dem, jeg lige har nævnt, gennemføres, betegner lovforslagene i sig selv fremskridt, og socialistisk folkeparti ser derfor med velvilje på dem:

Johan Asmussen: For et par dage siden stod der i Jyllands-Posten en lille historie fra Italien; det drejede sig om en 84-årig dame, der kom ind på skattekontoret og beklagede sig over, at hun ikke stod på listen over skatteydere. Hun sendte bystyret en protest og krævede at genvinde retten til at betale skat. Hun levede af sin pension og blev meget chokeret, da hun så, at hun ikke stod på skatlisten; hun sagde: jeg vil ikke finde mig i det, alle må være med til at betale de offentlige udgifter.

[Johan Asmussen.]

Se, det er jo også en kant, man kan anskue problemet fra, det problem, der drejer sig om den del af borgerne, som har den laveste skatteevne. Det er klart, at netop den kategori af borgere skal behandles med al den imødekommenhed og hensyntagen, det på nogen måde er muligt, men der er i den forbindelse et andet problem end det, om man kan og skal kræve penge af dem; den anden side af sagen, nemlig borgernes ret til igennem en, det være sig nok så beskeden ydelse selv at mærke, have fornemmelsen af, at også de yder noget til samfundet, den side af sagen er efter vor mening ikke helt uden betydning, og der kan være grund til ved behandlingen af lovforslag som dette at tænke en lille smule også over den.

I øvrigt er vi naturligvis enige i, at ajourføringer mange gange skal til; ajourføringer må gennemføres i det omfang, hvori de på grundlag af overvejelser og beregninger viser sig at være sagligt berettigede. Jeg skal ikke bestride, at det, hvis der overhovedet skal en ajourføring til, kan være rigtigt netop med forhøjelsen af personfradraget for forsørgere fra 4.500 kr. til 6.000 kr., men jeg går ud fra, at man under udvalgsarbejdet vil komme lidt nærmere ind på, hvorfor forhøjelsen nu netop skal være $33\frac{1}{3}$ pct. for forsørgere. I samme forbindelse vil man formodentlig også interessere sig noget for, hvorfor forhøjelsen af personfradraget for ikke-forsørgere kun skal være 20 pct., nemlig fra 2.500 kr. til 3.000 kr. Man kan måske sætte et spørgsmålstegn ved, om det er rigtigt, at der skal være den forskel i ajourføringen mellem på den ene side forsørgere og på den anden side ikke-forsørgere. Jeg vil henstille, at man også ofrer den side af sagen nogen opmærksomhed under udvalgsbehandlingen.

Hvad angår bestemmelsen om skattepligt for Grønlandsarbejdere, vil jeg sige, at vi naturligvis kan være enige i, at når en sådan bestemmelse indføres for statsskatten, må der vel ske noget tilsvarende for kommuneskatten, men jeg vil gerne gentage den bemærkning, jeg benyttede lejligheden til at fremkomme med, da vi talte om statsskatten for Grønlandsarbejdere, nemlig at man også dér efter min mening bør ofre det en tanke — om ikke med hen-

blik på den konkrete situation, så på fremtiden — om det ikke snart var på tide, at man i det hele taget fjernede skattefritagelsesreglen for Grønland, ikke for, rent ud sagt, at rage penge ind ad den kant, men tværtimod for at undgå den diskriminering, der ligger i, at personer, som bor i Grønland — og specielt grønlænderne selv — ikke er med til at betale skat, om det så er nok så lidt.

Jeg skal endelig gøre en enkelt lille bemærkning om og også sætte et spørgsmålstegn i forbindelse med det andet forslag, lovforslaget om ændring af folkepensionsbidraget. Efter lovforslaget og dets bemærkninger at dømme synes det jo, som om det er en ren automatisk selvfølge, at det, som der står, ikke må være sådan, at der skal opkræves folkepensionsbidrag hos personer, der ikke skal betale indkomstskat til kommunen. Den ærede foregående ordfører betegnede det, så vidt jeg hørte, som en selvfølge. Jeg vil sætte et lille spørgsmålstegn ved, om det nu er så selvfølgeligt. Det kunne jo godt være, at der var nogen grund til, at selv den, der ikke skal betale kommuneskat, alligevel, jeg havde nær sagt fik lov til at betale et lille kontingent, en lille forsikringspræmie, til folkepensionen. Jeg vil henstille, at man ikke kun betragter det som en ren selvfølge, at det skal være sådan som foreslået, men at man også overvejer problemet ud fra det synspunkt, som jeg her har antydet.

Diderichsen: Lovforslaget om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen indeholder to spørgsmål, som foregående ærede ordførere især har beskæftiget sig med, og hvoraf det ene er spørgsmålet om forhøjelse af personfradragene. I liberalt centrum kan vi fuldstændig tiltræde princippet heri, og jeg skal gøre det med tre ganske korte begrundelser.

Den første er, at bundfradraget, der jo blev fastsat i 1961, er blevet udhulet af pristigninger, således at en ajourføring er ganske naturlig og selvfølgelig.

Den anden er, at lovforslaget vil betyde en hjælp for de mindste indkomster, som man har taget for lidt hensyn til i det i øvrigt gode princip, at personlige skatter til kommunen bygger på proportionalsskattesystemet.

L 7 MAR, 1966

Folketingets forhandlinger. (91)

1441

18/11 65: 1. beh. af f. t. l. vedr. personlig skat til kommunen m. m.

1442

[Diderichsen.]

Og endelig for det tredje, at der vel næppe er tale om, at kommunerne kan få økonomiske problemer, idet de jo kan skaffe sig økonomisk dækning gennem forhøjelse af udskrivningsprocenten, dog med den tilføjelse, som også flere ærede ordførere har været inde på, at der kan opstå vanskeligheder i mindre kommuner med høj beskatningsprocent. Jeg håber imidlertid, at det udvalg, som formentlig bliver nedsat, vil kunne foreslå bestemmelser, der kan være til lettelse for disse kommuner.

Hvad angår det andet punkt, spørgsmålet om Grønlandsfarerne, Grønlandsarbejderne, kan jeg og vi i liberalt centrum godt se, at denne forskelsbehandling i og for sig er et problem, som det er nævnt, og at man bør bestræbe sig for at ophæve denne forskelsbehandling mellem familieforsørgere, der bliver beskattet, fordi de ikke opgiver bopælen herhjemme — og ikke kan det — og de ugifte, der rejser til Grønland for at søge arbejde på forskellige felter. Men spørgsmålet er, om det er lykkedes at nå en virkelig lykkelig løsning på dette punkt. I hvert fald vil jeg gerne foreløbig tage et vist forbehold deroverfor. En fuldstændig ophævelse af forskelsbehandlingen finder jo faktisk ikke sted, idet de ugifte fortsat i modsætning til familieforsørgerne vil kunne opnå skattefrihed fra udrejsetidspunktet, når blot de opfylder den betingelse, at de opholder sig mindst 2 år i Grønland.

Dertil kommer det, som for mig er det væsentligste: jeg nærer en betydelig ængstelse for, at indførelsen af disse nye skattebestemmelser skal føre til, at der ikke vil være tilstrækkelig mange unge, som har en tilstrækkelig impuls til at tage arbejde for kortere tid i Grønland. Der er jo brug for megen arbejdskraft også fra Danmark; både offentlige institutioner og private firmaer kan komme til at lide under dette, at det bliver mindre tiltrækkende at tage arbejde i Grønland. Det er en kendt sag, at det økonomiske motiv har en meget stærk dragningskraft — vi er jo alle mennesker — og

hvis der nu ikke er en sådan særlig økonomisk fordel ved at tage til Grønland, så kan det godt være, at adskillige gode kræfter holder sig tilbage og tager arbejde andetsteds. Det vil kunne være meget skadeligt også for videnskabelige institutioner, idet såvel videnskabelige medarbejdere, studenter, som håndværkere og ufaglærte i mindre tal end hidtil vil have lyst til at tage til Grønland og gøre en indsats dér. I virkeligheden kan man måske påstå, at der indføres en ny forskelsbehandling af personer, der tager arbejde i Grønland, i forhold til personer, der tager arbejde i udlandet, og som følge deraf vil tilskyndelsen til at tage arbejde i udlandet fremfor i Grønland blive større. Ganske vist er der mange steder indført kildeskat i udlandet, og så opstår problemet naturligvis ikke, men der er dog stadig væk en række tilfælde, hvor der er skattefrihed i udlandet, medens der altså ikke kan blive det i Grønland, heller ikke for kommuneskat.

Vi kan fuldt ud tiltræde forslaget om ændring af lov om folkepension, som vi finder rimeligt og naturligt, men jeg håber ikke, at den højtærede socialminister vil betragte mig som fuldstændig monoman, når jeg også i dag siger, at det ville være rart — og i hvert fald en lettelse for de enkelte medlemmer af det høje ting — hvis man fra socialministeriet kunne få et samlet skøn over, hvad de lovforslag, som man tænker sig at fremsætte i løbet af en folketingssamling, vil koste — nu i dette tilfælde drejer det sig jo om 20 mill. kr. ekstra.

Rosing: Under første behandling af det forslag til lov om påligning af indkomst- og formueskat til staten, som det lovforslag, der behandles nu, er en konsekvens af, gjorde min kollega, det ærede medlem hr. Knud Hertling, en bemærkning om de ændrede regler for beskatningen af folk, der rejser til Grønland for at deltage i udbygningen af landsdelen. Min kollega pegede dengang på visse konsekvenser af det nævnte lovforslag, når de udsendte folk

[Rosing.]

skulle pålignes skat i de to første år. Dette ville indvirke på arbejdskrafttilførslen af de udsendte til den gale side.

Jeg skal ved denne lejlighed ikke gøre yderligere bemærkninger herom, men blot gentage, hvad min kollega dengang gav udtryk for, nemlig at vi meget gerne vil medvirke i denne sag, hvis udvalget, der behandler lovforslaget om påligning af indkomst- og formueskat til staten, finder det nødvendigt. Vi har ikke kontaktet udvalget; det er muligt, at vi burde tage initiativet hertil. Vi håber, at vi mellem anden og tredje behandling får lejlighed til at komme med vore synspunkter vedrørende de konsekvenser, dette lovforslag indeholder for Grønlands udvikling.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup):

Jeg har forstået det således, at jeg kan takke samtlige ærede ordførere for tilslutning til det af mig fremsatte lovforslag om ændring i den kommunale beskatning.

Det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen drog den konklusion af lovforslaget, at regeringen altså sigtede imod at få det samme bundfradrag i alle kommuner. Derom vil jeg gerne sige, at det ideelle var vel i og for sig, at man havde det samme bundfradrag i alle kommuner og i staten, men dette ideal kan vi ikke nå frem til, simpelt hen fordi kommunestrukturen er så vidt forskellig, det befolkningsmæssige og skattemæssige grundlag i de enkelte kommuner er så vidt forskelligt. På den anden side vil jeg dog gerne tilføje, at når vi får gennemført — hvis vi får gennemført — den ændring af kommunestrukturen, som kommunallovskommissionen arbejder med, ud fra de principper, kommissionen arbejder med, så nærmer vi os vel en tid, hvor bundfradragene også kan nærme sig hinanden.

Jeg er enig med det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen i, at det vil være rigtigt at gennemføre lovforslaget relativt hurtigt. Vi var jo i den ulykkelige situation sidste år, at vi alt for ofte kom for sent med lovgivningsforanstaltninger, cirkulærer og bekendtgørelser til kommunerne og derved skabte kommunerne urimeligt vanskelige arbejdsforhold. Det skulle vi meget gerne undgå i det folketingsår, vi nu er inde i.

Det ærede medlem hr. Hagen Hagensen

tiltrådte også lovforslaget, men pegede på, at man jo i udvalget kunne drøfte, om lovforslaget indeholdt de helt rigtige tal. Dertil vil jeg gerne sige, at det er klart, at der er åbent for en sådan drøftelse, men jeg ser dog meget nødigt, at man går ned under de tal, der er foreslået som den laveste bundgrænse. Om man kan finde frem til en regulering efter en norm ved jeg ikke, men det er jo også en tanke, man kan beskæftige sig med i udvalget.

Jeg er enig med det ærede medlem, når han om Grønlandsarbejderne siger, at det jo i og for sig ikke er nødvendigt at gennemføre en ændring af den kommunale skattelov, fordi vi gennemfører en ændring af statsskatteloven. Det er rigtigt. Der er ingen organisk forbindelse mellem de to ting. Der kan anføres begrundelser for ikke at pålægge de pågældende kommunalbeskatning, da de ingen tilknytning har til vedkommende kommune. På den anden side er det jo et rent konsekvensforslag, og det er mit indtryk, at flertallet i det høje ting mener — og det mener jeg i og for sig også — at det er det rigtigste og retfærdigste, at de pågældende også deltager i dækningen af de udgifter, som den kommune, hvori de sidst havde ophold, har.

Det ærede medlem hr. Sigsgaard gjorde opmærksom på, at dette lovforslag indebærer, at forskellen mellem største og mindste fradrag forøges, og det er rigtigt. Vi kan naturligvis diskutere tallene i udvalget, men jeg synes, at tallene tager sig pæne ud og er lette at regne med. Jeg kan ikke være helt uenig med det ærede medlem, når han siger, at det mindste af bundfradragene stadig er for lille, men jeg foretrækker at tage det skridt for skridt med så stort et flertal som muligt — eller helst et enstemmigt ting — bag ændringen.

De talmæssige oplysninger, det ærede medlem efterlyste, foreligger, så vidt jeg forstår, i et vist omfang allerede og vil naturligvis blive stillet til udvalgets rådighed.

Så stillede det ærede medlem mig det direkte spørgsmål: hvornår afslutter kommunallovskommissionen sit arbejde? Det kan jeg naturligvis ikke svare på, men det er mit indtryk, at man nærmer sig de centrale problemer så stærkt, at vi vel kan skimte en afslutning på arbejdet. Som den højt-

[Indenrigsministeren.]

ærede statsminister udtrykte det forleden dag, så håber regeringen stadig at få en mulighed for i dette folketingsår at fremsætte et forslag til en rammelovgivning vedrørende den kommende kommunestruktur, men mere præcist kan jeg altså ikke besvare det ærede medlems spørgsmål.

Det ærede medlem hr. Johan Asmussen beskæftigede sig navnlig, synes jeg, med spørgsmålet om grønlænderne, og da rejste det ærede medlem det meget store spørgsmål om de indfødte grønlænderes skattebetaling. Det falder jo selvsagt uden for dette, men jeg vil gerne sige, at det er et så stort og så vidtrækkende spørgsmål, at jeg for min del ikke tør tage stilling til det i dag.

Det ærede medlem hr. Diderichsen pegede med megen ret på, at gennemfører vi dette forslag, for så vidt angår rigsdanske, der arbejder i Grønland, havner vi i en forskelsbehandling, idet man altså kan arbejde skattefrit i udlandet, men ikke arbejde skattefrit i Grønland, og det kan få følger for tilstrømningen af nødvendig arbejdskraft til Grønland. Vi har ikke været blinde for, at dette synspunkt ville blive fremført og kunne fremføres med nogen vægt, men har alligevel ment, at afgørende grunde talte for, at man nu gennemførte denne ligestilling — det er jo det, der i realiteten er tale om — mellem gifte og ugifte.

Jeg takker altså for tilslutningen til lovforslaget.

Socialministeren (Bundvad): Også jeg takker for tilslutningen til at følge den tanke, der ligger i lovforslaget om, at bundgrænsen for opkrævning af folkepensionsbidrag skal følge bundgrænsen for opkrævning af kommuneskat.

Jeg har en enkelt bemærkning til det ærede medlem hr. Johan Asmussen, der var inde på, at det måske var ønskeligt, at selv den fattigste betalte et bidrag til pensionen. Jeg synes, jeg har lov at minde om, at det ikke er så mange år siden, vi havde en skattelov, der forudsatte, at alle skulle betale kommuneskat, helt ned til et beløb af 2 kr., og det medførte — så vidt jeg husker tallene — at man måtte regne med mindst 5 kr.s udgift til administration for at få de 2 kr. opkrævet. Den idé er altså for

længst forladt, så jeg kan ikke anbefale, at man nu for dette område forsøger den vej.

I øvrigt er jeg selvfølgelig villig til at fremskaffe såvel de oplysninger om en ny skala, som det ærede medlem hr. Søren Andersen bad om, som et skøn over, hvad udgiften vil blive, hvis vi følger bundgrænsen for statsskatten, når udvalget beder mig derom.

Johan Asmussen: Jeg vil gerne sige til den højtærede socialminister, at jeg var selvfølgelig forberedt på, at den tanke, jeg luftede før, ville blive mødt med betragtninger om, at de beløb, der kunne blive tale om, ville blive så små, at det ikke kunne betale sig at opkræve dem. Det argument kender jeg godt, og det giver sig i og for sig af sig selv; men alligevel ville jeg sige, at det er jo ikke altid kun penge, det drejer sig om. Det forekommer mig, at der kan være grund til i nogen grad også at se på det, man kunne kalde det folkepsykologiske. Jeg mener — og jeg mener det alvorligt — at det er ikke uden betydning, at der ikke bliver store kredse i et samfund, som fritages for at betale skat; jeg vil igen sige, at det vil være forkert, at der bliver store kredse i et samfund, der ikke bevarer retten til, selv om det er med et symbolsk beløb, at betale et kontingent til samfundet. At det så kan koste noget mere, end hvad der ud fra et almindeligt rationaliseringssynspunkt ville gøre en opkrævning af beløbet rimelig — ja, det må vi for en gangs skyld så se bort fra.

Det kunne jo også være, at man kunne opfinde forenklingssystemer med hensyn til betaling af skatter i form af stempelmærker eller på anden måde — det er kun antydningssvis, jeg nævner det. Det er muligt, at man kunne komme betænkeligheden til livs ad nye og hidtil ukendte veje. Jeg vil som sagt gerne henstille, at man ikke helt lader den tanke ude af betragtning, at det også betyder noget — og det gør det for mange mennesker — at vide, at de betaler lidt for at være med i samfundet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Ove Hansen: Jeg foreslår, at de to lovforslag henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om indseende med priser.

Valgt blev: *Viola Nørlov, Albertsen, Lis Groes, Jørgen Peder Hansen, Anker Jørgensen, Helge Nielsen, Peter Nielsen, Axel Ivan Pedersen, Jens Peter Jensen (Sorø amt), Henry Christensen, Guldberg, Holger Hansen, Knud Thomsen, Jørgen Jensen, Weikop, Baumsgaard og Chr. Madsen.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om oprettelse af det sociale boligbyggeris prioriteringsfond (boligfonden) [af Aksel Larsen m. fl.].

Valgt blev: *Axel Ivan Pedersen, Albertsen, Ove Hansen, Aage Hauskov, Horn, Niels Mørk, Peter Nielsen, Viola Nørlov, Guldberg, Axel Kristensen, Jacob Sørensen, Ib Thyregod, Hastrup, Adolph Sørensen, Knud Østergaard, Else-Merete Ross og Aksel Larsen.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Stetter, Ib Thyregod, Henry Christensen, Poul Hartling, Poul Møller, Poul Sørensen, Thestrup og Kristen Østergaard har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om økonomisk samordning.

Medlem af folketinget Thestrup har meddelt mig, at han ønsker til kirkeministeren at stille følgende spørgsmål:

„Mener ministeren, at biskopperne i Århus og Viborg stifter ved deres henvendelser om konfirmationsforberedelsen har tilsidesat menighedsrådslovens § 23?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Stetter): Jeg skal herved tillade mig på venstres og det konservative folkepartis vegne for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om økonomisk samordning.

Forslaget går ud på, at Butikshandelens Fællesråd får adgang til at indstille et medlem til det økonomiske råd.

Det er ifølge loven det økonomiske råds opgave at følge landets økonomiske udvikling og at bidrage til at samordne de forskellige økonomiske interesser.

Det må derfor undre, at et betydende erhverv som butikshandelen ikke er repræsenteret i rådet. Butikshandelens Fællesråd omfatter Dansk Textil Union, De danske Handelsforeningers Fællesorganisation og De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark med sammenlagt ca. 35.000 medlemmer, og butikshandelen repræsenterer en omsætning på over 25 milliarder kr. om året (1964).

Butikshandelens Fællesråd repræsenterer med andre ord et stort og betydningsfuldt erhverv, som tilmed på mange felter er inde i en betydelig udvikling med store strukturforandringer. Fællesrådet vil i høj grad kunne bidrage til debatten om indkomstudviklingen, pris- og avanceudviklingen m. v., som til stadighed føres i det økonomiske råd.

Allerede under lovens behandling i august 1962 rejste det ærede medlem hr. Fanger spørgsmålet om en repræsentation for Butikshandelens Fællesråd, men blev afvist af den daværende flertalsregering, der tværtimod gennemførte, at Landsorganisationen De samvirkende Fagforbund fik fire repræsentanter i det økonomiske råd mod oprindeligt foreslået to.

Venstre og flertallet af det konservative folkepartis medlemmer stemte i 1962 imod lovforslaget om oprettelse af det økonomiske råd, men vi føler os forpligtet til at medvirke til, at rådet får en sammensætning, der sikrer, at de mest betydende samfundsekonomiske faktorer er repræsenteret i rådet — således som det ifølge daværende økonomiminister Kjeld Philips bemærkninger til det oprindelige lovforslag også var hensigten.

Med disse bemærkninger vil jeg anbefale